

BASINA VE KAMUOYUNA (09 Mart 2005)

Bergama Ovacık'ta siyanürle altın üretimi yapan ve şuanda yargı kararıyla kapalı olan Normandy Madencilik A.Ş.'nin hisselerinin Koza Davetiye Mağaza İşletmeleri ve İhracat A.Ş. tarafından 2 Mart 2005 tarihinde satın alındığı açıklanmıştır.

Altıncı şirket Bergama Ovacık köylülerinin ve yöre insanların demokratik ve anayasal hakları için yıllardır verdikleri mücadelenin önünü kesmek amacıyla her yolu denemiştir. İnsanların temiz çevrede yaşama gibi en doğal talepleri, vatan hainliği suçlamasıyla mahkemelere dava konusu edilmiştir. Şirketin bu girişimleri her defasında hukuk duvarına toslamış ve şirket aleyhine, kamu yararına sonuçlanmıştır. Zaten kurulduğu günden beri hukuk dışı çalışan ve hukuki yönden bir kazanım elde edemeyeceğini kavrayan şirket mahkemelerin kapatma kararından sonra hukukun arkasına dolanma yolunu seçmiştir. Zamanın Ecevit iktidarı döneminde Avustralya Başbakanı yolladığı mektupta siyanürle altın işletmeciliği yapan tesislerinin açılması için ricalarını (!) bildirmişlerdir. Aynı içerikli mektup ilgili Bakanlıklar tarafından dönemin milletvekillerine de gönderilmiştir. Bu ricayı (!) kıramayan dönemin iktidarı, ülkesinin mahkeme kararlarını ve hukukun üstünlüğü ilkesini hiçe sayarak ülke menfaatleri (!) gerekçelendirilmesiyle "Bakanlar Kurulu Kararı" çıkararak işletmenin açılması ve siyanürle altın üretimine devam etmesi için izin vermiştir.

Şirket, hukuk kararlarını hiçe sayan bu izinle üretime başlamış ve bir daha ne zaman kapanırız endişesiyle üretim projelerindeki bildirimlerinin üzerinde üretim yapmıştır. Bu süreçte şirket el değiştirerek Amerikan kökenli Newmont Gold Company'ye satılmıştır. Nitekim "Keser döner sap döner, gün gelir hesap döner" misali 18 Ağustos 2004 tarihinde yine mahkeme kararı ile şirketin üretimi durdurulmuş ve işletme mühürlenmiştir (İşletme halen kapalıdır).

Normandy Madencilik A.Ş., Türkiye'deki insanların bu kararlı, büyüyen mücadelesinden ve kendilerinin kazanamama ihtimalinin ağır basması ve dünya piyasalarında durumlarını zayıflatacağı düşüncesinden olacak ki, onur meselesi yaptıklarını söyledikleri mücadelesinden vazgeçerek 24 Haziran 2004 tarihinde, Bergama Ovacık'taki %100 hissesini Kanada'lı madenci (vancouver kökenli) Frontier Pacific Mining Corporation şirketine 30 milyon AB Dolarına sattığını açıklamıştır.

Kapanmanın akabinde firma işletmeyi yeniden açtırabilmek amacıyla yeni bir Çevre Durum Raporu hazırlanmış ve bu raporu Çevre ve Orman Bakanlığı'na onaylattırma başarılmıştır. Sıra imar izinlerin alınmasına gelmiştir. Şirket bu noktada tıkanmış ve bir ilerleme sağlayamamıştır. İşte bu noktada, o eski bildik ve denenmiş metodunun uygulamasına geçmiş ve bu defa Amerikanın Türkiye büyük elçisi Eric Edelman devreye sokulmuştur. Öyle ya Türkiye'nin bu tür davranışlara alışkın ve kabullenmiş olduğu bilinmektedir. Başbakanları Bush'ta Cargill'in probleminin çözülmesini Başbakanımızdan istemiş ve milletvekillerimiz de mecliste bu konuyu çıkarılacak yasaya (Endüstri Bölgeleri Yasasında Yapılacak Değişikler) monte etmeye çalışmışlardı. İşte buradan aldıkları cesaretle Edelman 17 Eylül 2004 tarihli Bayındırlık ve İskan Bakanı Zeki Ergezen'e yolladığı dilekçesinde yazdığı gibi; "... Size, ABD'li Newmont Madencilik Şirketi'nin bir kolu olan Normandy Madencilik ile ilgili olarak yazıyorum. Normandy, İzmir yakınlarındaki Bergama'da bulunan Ovacık Altın Madeni'ni işletmektedir. Maden, 19 Ağustos 2004 tarihinde mühürlenmiştir. Normandy'nin bana verdiği bilgiye göre, şirket, Türk kanunlarının gerektirdiği üzere, 27 Ağustos 2004'te bir çevre izni almıştır. Görünüşe göre şimdi de, Sağlık Bakanlığı'ndan "Gayri Sıhhi Müesseseler Açılış İzni" gerekmektedir. Ancak Sağlık Bakanlığı'nın izin vermesi için ön şart, bakanlığınız tarafından bir "Toprak Kullanım Alan Planı"nın (İmar Planı) onaylanmasıdır. Bakanlığınız ise, 1998'de, İzmir Valiliği'ne, Ovacık Madeni'nin İmar Planını iptal etme talimatı vermiştir. İmar Planı iptal etme kararının gerekçesi çevre kaygılarıdır; ancak Ovacık Madeni bu kaygıları çoktan gidermiştir. Madenin açılması için tüm yasal zorunluluklar yerine getirildiğine göre, sizden istediğim, İzmir Valiliği'ne, iptal edilmiş İmar Planını tekrar yürürlüğe

sokmasını tavsiye etmenizdir... Konuyla ilgili desteğiniz için teşekkürler.” denilerek yine iktidarın desteği istenmiştir. ABD Büyükelçisi'nin bu küçük ricasını adeta emir telakki eden bakanımız Sn Ergezen, DOSYA : 350937804, SAYI : B.09.0.TAU.0.17.00.00 /2479 yazı ile İzmir Valiliği'nden “ yapılan işlem hakkında dilekçe sahibine (ABD Büyükelçisi) bilgi verilmesini ” istemiştir.

Ancak, bu defa işler şirketin isteği gibi olmamış, süreci yakından takip eden duyarlı kesimler tarafından Edelman'ın bu girişimi ortaya çıkarılarak, kamuoyuna yansıtılmış ve konu Sn Cumhurbaşkanı'na kadar iletilerek “Hukukun Üstünlüğü İlkesi”nin bir kez daha çiğnenmesine müsaade edilmemesini, Edelman'ın Persona non grata (istenmeyen şahıs) ilan edilmesi talep edilmiştir.

Şirketin her türlü girişime rağmen işletmeyi açtıramaması ve ülkede gelişen toplumsal muhalefet üzerine, satış anlaşması yapıldığı açıklanan Frontier Pacific Mining Corporation firması anlaşmadan vazgeçmiş olacak ki Newmont yeniden satış için arayışlara girmiştir.

Nihayet Koza Davetiye Mağaza İşletmeleri ve İhracat A.Ş, Mart ayında Bergama'da altın işletmeciliği yapan Normandy Madencilik A.Ş. firması ile yapılan görüşmeleri sonuçlandırıldığını ve 40.000.000 USD Normandy Madencilik A.Ş. firması hisseleri ile 4.500.000 USD Gümüşhane'de altın üretmek amacıyla faaliyette bulunan Dedeman Madencilik A.Ş. ile Normandy Madencilik A.Ş.'nin müşterek ortaklığı Mastra A.Ş. firmasının Normandy Madencilik A.Ş.'ye ait %50 oranındaki hisselerini; 20.000.000 USD'lik kısmın peşin ödendiğini, vadeli kısmın toplam tutarı 24.500.000 USD olup ödeme zamanları, 10.000.000 USD üretimin başlama tarihinden itibaren 6 ay sonra defaten, 10.000.000 USD üretimin başlamasını takip eden 18. aydan başlayarak her üç ayda bir 1.000.000 USD ödenmek üzere 10 taksit, 4.500.000 USD onbeş ay sonra başlayarak her üç ayda bir 450.000 USD ödenmek üzere 10 taksit üzerinden %60 oranındaki kısmı sermayesine %99.04 oranındaki iştirak ettikleri ATP İnşaat ve Ticaret A.Ş. firması, %40 oranındaki kısmı Koza/İpek Holding A.Ş. tarafından toplam 44.500.000 USD'a satın aldıklarını İMKB'na bildirmiştir. Normandy Madencilik A.Ş, 100 milyon USD yatırım yaptıklarını söyledikleri bu tesisi önce 30 milyon USD'a Frontier Pacific Mining Corporation şirketine sonra da 40.5 milyon USD'a Koza Davetiye'ye satarak kirlettiği çevrenin sorumluluklarından ve kapatma masraflarından kurtulduğunu zannetmektedir. Yeni madenci Koza Davetiye işletmeyi satın alır almaz;

- * Türkiye'de 6 bin tonun üzerinde altın potansiyelinin bulunduğu,
- * Atık barajında su ve doğal çamurdan başka bir şey depolanmadığı,
- * Bunun yanı sıra iddia edildiği gibi Bergama Altın Madeni siyanürle altın aranmadığı,
- * Tesisin yaptığı yatırımlarla bir zarar vermediğinin görüldüğü,
- * Devletin onayını görüp, daha sonra bu tesise talip oldukları,

şeklindeki açıklamalarından da anlaşılacağı üzere Koza Davetiye, işletmeyi açtırabilmek için Normandy Madencilik A.Ş'nin bıraktığı noktadan ve aynı metotlarla halkı yanıltmaya ve yetkilileri baskı altına almaya çalışacağını sinyallerini vermektedir.

Ancak, Koza Davetiye bilmelidir ki, yıllardan beri Bergama'daki siyanürle altın üretimi yapan Normandy Madencilik A.Ş bu argümanları kullanarak halkı ve yetkilileri kandırmaya çalışmış ancak başarılı olamayınca şirketi satmak zorunda kalmıştır. İşte bu nedenle Koza Davetiye bu tesisi almakla Normandy Madencilik A.Ş'nin kirli mirasını almıştır.

Bu durum Normandy Madencilik A.Ş'nin ve sorumluların yükümlülüklerini ortadan

kaldırmamaktadır. Yörede bozulan doğal denge, zaman geçirilmeden onarılmalı, onarım için yapılacak harcamalar ve doğal zararlar doğal dengeyi bozana, kirletene ya da kirlenmesine göz yumanlara ödetilmelidir.

Ve bilinmelidir ki; Siyanürle altın üretimi yaparak çevreyi kirleten yabancı şirketin yerini yerli bir şirketin alması bu gerçeği değiştiremeyeceği gibi üretim yapılması için izin verilmesinin de bir kılıfı olamaz.

Bu karar ancak orada yaşayan ve o toprakların asıl sahibi olan Bergama köylüleri tarafından verilir. Onların kararı ise bugüne kadar verdikleri onurlu mücadelelerine devam etmektir.

Bugüne kadar, Bergama'ya gelen Avustralya, Amerika kökenli şirketler halka rağmen siyanürlü altın üretimi işletmeciliğini her türlü yolu deneyerek yapmayı denemişler ancak "geldikleri gibi gitmişlerdir". Bugün de KOZA DAVETİYE gelmiştir. Ancak bilinmelidir ki, onun da gidiş davetiyesini, Bergama'nın kirlenmemiş toprakları üzerinde yaşamak isteyen insanları ve hukuk çıkaracaktır. Biz aşağıda imzaları bulunan Beyaz Adımlar Platformu bileşenleri, yaşam alanlarını ve geleceklerini korumak için bugüne kadar çokuluslu dünya şirketleriyle her platformda mücadele eden Bergamalıların verdikleri bu onurlu mücadelenin yanında olduğumuzu ve birlikte yürüteceğimizi bildiriyoruz.

BEYAZ ADIMLAR PLATFORMU

Ankara 78'liler Derneği
DİSK Genel-İş
DİSK-Dev –Maden Sen,
Ekoloji Kolektifi
Halkevleri
İnsan Hakları Derneği
KESK-ESM
ODTÜ Öğretim Elemanları Derneği
Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
TMMOB Kimya Mühendisleri Odası
TMMOB Metalürji Mühendisleri Odası
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Türk Tabipler Birliği